

5. Говорушко Т. А. Малий бізнес: навч. посібник / Т. А. Говорушко, О. І. Тимченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 200 с.
6. Довгальова О. В. Управління малим бізнесом: підручник / О. В. Довгальова, О. В. Балабенко: Донбас. нац. акад. буд-ва і архіт. – Макіївка; Донецьк: Цифрова типографія, 2011. – 298 с.
7. Зосименко Т. І. Роль малого підприємництва у соціально-економічному розвитку країни / Т. І. Зосименко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2388>
8. Кредисов В. А. Організаційно-економічні форми підприємництва та проблеми його розвитку / В. А. Кредисов // Менеджмент. – 2008. №10.

Кучінка Тетяна Василівна,
к.е.н., асистент кафедри фінансів,
завідувач аспірантури,
Попфалуші Василь Ярославович,
аспірант кафедри фінансів
Мукачівського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

В умовах ринкової економіки виникає потреба в об'єктивному оцінюванні фінансового стану суб'єктів малого і середнього бізнесу та їхніх партнерів. По-перше, в умовах фінансової нестабільності підприємства його власники самостійно ухвалюють рішення щодо проведення аналізу виробничо-фінансового стану підприємства з метою розроблення стратегії діяльності підприємства, в тому числі його фінансової санації. Аналогічне рішення може прийматися за ініціативою кредиторів на ухвалу арбітражного суду. По-друге, оцінюючи власні ризики, партнери суб'єктів малого і середнього бізнесу вивчають їхній фінансовий стан. По-третє, оцінювання реального фінансового стану підприємства потребують потенційні інвестори та банки, що кредитують малий і середній бізнес.

Савицька Г.В. характеризує фінансовий стан як економічну категорію, яка відображає стан капіталу в процесі його кругообігу і здатність суб'єкту господарювання до саморозвитку [1, с. 606]. За визначенням Колчиної Н.В., фінансовий стан підприємства відображає кінцеві результати його діяльності [2, с. 261]. Білик М.Д. трактує фінансовий стан підприємства як фіксовану і потенційну фінансову спроможність підприємства забезпечити певний рівень фінансування поточної діяльності, саморозвитку та погашення зобов'язань перед підприємствами й державою. Кількісно він вимірюється системою показників, на підставі яких здійснюється його оцінка» [3, с. 122]. Бандурка О.М. визначає фінансовий стан як ступінь забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасного проведення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями [4, с. 302].

Функціонування підприємств значно впливає як на добробут власників,

споживачів, так і на економічну ситуацію в країні шляхом поповнення державного бюджету сплатою податків, зборів, обов'язкових платежів. Усе

це неможливе без здійснення ними ефективної виробничої, маркетингової та фінансової діяльності. Найважливішою категорією, що відображає позитивний фінансовий результат діяльності підприємства, а також характеризує ефективність виробництва, є прибуток. Фінансові результати до оподаткування з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства України та Закарпатської області у вигляді прибутку або збитку наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

**Фінансові результати до оподаткування підприємств
з розподілом на великі, середні, малі та мікропідприємства України та
Закарпатської області у 2018 році (млн.грн) [5]**

	Фінансовий результат (сальдо) до оподаткування	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат
		Україна	369212,3	74,3	668893,5
по великих підприємствах	175176,2	76,9	277607,7	23,1	102431,5
по середніх підприємствах	147165,3	78,2	251823,4	21,8	104658,1
по малих підприємствах	46870,8	74,1	139462,4	25,9	92591,6
у тому числі по мікропідприємствах	-1159,7	73,2	51942,9	26,8	53102,6
Закарпатська	631,9	77,9	2551,8	22,1	1919,9
по великих підприємствах	183,5	66,7	228,1	33,3	44,6
по середніх підприємствах	-186,1	79,1	1097,0	20,9	1283,1
по малих підприємствах	634,5	77,9	1226,7	22,1	592,2
у тому числі по мікропідприємствах	147,2	78,1	454,9	21,9	307,7

Отже, фінансовий результат господарювання підприємств України та Закарпатської області засвідчують про отримання сальдо у розмірі 369212,3 млн. грн., та 631,9 млн. грн. відповідно. Такі фінансові показники відображають результативність операційної, фінансової, інвестиційної діяльності підприємств та служить основним критерієм стратегії суб'єкта господарювання. Оцінювання фінансових результатів діяльності та фінансового стану підприємств малого і середнього бізнесу належить до спеціального аналізу і може здійснюватися з різним ступенем деталізації.

Список використаної літератури:

1. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / Г.В. Савицкая ; 4-е изд., перераб. и доп. – Минск : Новое знание, 2001.– 688 с.
2. Финансы предприятий : [учебник] / Под ред. Н.В. Колчиной. – М. : Финансы; ЮНИТИ, 1998. – 413 с.
3. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М.Д. Білик // Фінанси України. – 2005. – № 3. – С. 117–128.
4. Фінансова діяльність підприємства : [підручник] / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова ; 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 2003. – 384 с.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Лакатош Сергій Сергійович,
магістр зі спеціальності «Фінанси, банківська
справа та страхування»,
Братюк Віра Петрівна,
к.е.н, доцент кафедри фінансів,
Мукачівського державного університету

ПРІОРИТЕТИ РИНКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ ТА ПЕРЕДУМОВИ ЙОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Найважливішим фактором для соціально-економічного розвитку кожної держави є добробут та здоров'я її громадян. На жаль, на сьогоднішній день цим двом елементам максимальна увага приділяється лише в розвинутих країнах. Адже, забезпечення соціального захисту населення та постійне підвищення рівня доходу суспільства стоїть в пріоритеті всіх справ в більшості країн світу. Що ж стосується України, довгий час це питання залишалось ледь не на останньому місці, однак, на сьогодні значно підвищилась роль соціального захисту громадян, яка власне й реалізується через розвиток ринку страхування життя.

Останні події в економічному, політичному та соціальному житті українців посилили увагу до страхового захисту населення. Насамперед дієвих важелів та механізмів впливу потребує накопичувальне страхування, оскільки ринок страхування життя впливає на добробут населення і соціально-економічний розвиток держави. Як бачимо, тема страхування життя на сьогодні являється актуальною і потребує детального дослідження.

Страхування життя є невід'ємним елементом сучасного HR-менеджменту, важливим інструментом кадрової політики. Наявність полісу зі страхування життя у соціальному пакеті роботодавця є додатковим стимулом для підвищення ефективності роботи працівника та дозволяє уникнути плинності кадрів на підприємстві. Але все таки рівень розвитку страхового ринку України за 27 роки існування незалежної держави залишається неприпустимо низьким.

Історичні аспекти свідчать, що в Україні ринок страхування життя почав

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>